

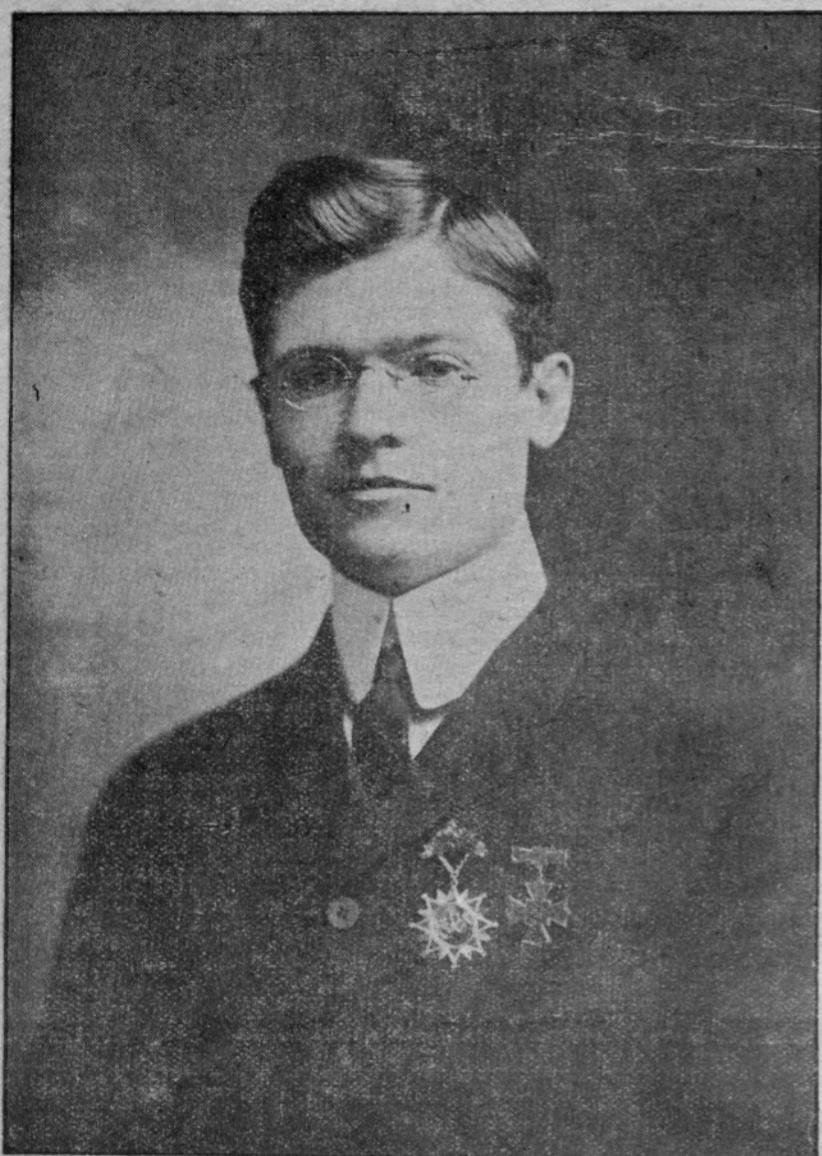
Dr. Martin Ivec,

prvi slovensko-ameriški zdravnik v Združenih državah.

Mnogi sinovi žive, kjer so njih očetje živeli, in njih misli ne sezajo čez ograjo sosesčine ali rojstnega mesta. Da bi šli v tujino in si raz širili obzorje, o tem niti ne sanjajo. Ne tako dečko, ki je bil rojen od revnih starišev v vasi Semič na Dolenskem v Avstriji dne 18. okt. 1878, imenoma Martin Ivec. Ta je raste do deške dobe v siromašni domačiji sredi svežega ozračja in težavnega kmečkega življenja. Njegov oče je umrl, ko je bil sinko star šele dve leti. Njegova mati je bila častiteljna, krepkostna ženska ple-

bil njegov edini tovariš v Ameriko, ki ga je privedel k njegovemu stricu v Torah, Minn., l. 1890.

Tu ga je poslal njegov stric v javne šole v tem mestecu, da se nauči angleško in nemško, kjer si je prisvojil te jezike jako brzo. A bil je slavo-hlepen, da si ubog, zato je vstopil v "St. John's University" v Collegeville, Minn., da se posveti klasičnim ukom. Dopržil je iste, sedeč za mizo in delačoč tekem počitnic za takozvani college. Koncem šestletnih klasičnih ukov, ki jih je do-gotovil s častjo, nagradil ga je zavod

DR. MARTIN IVEC.

vsemi družimi dijaki njegovega razreda.

V poletnih počitnicah je bil konduktur ali sprevoznik pri poulični železnici v Minneapolisu in St. Paulu Minn., za tri mesece trudeč se prisluziti si več denarja.

Eno leto je prebil v medicinskem oddelku minnesotskega vseučilišča, a ker je bil zelo slavo-hlepen, je želel študirati na najboljši medicinski šoli v Ameriki: tako je došel v Chicago in vstopil v čičaško vseučilišče, kjer je študiral tri leta.

Par besed o čičaškem vseučilišču utegne biti na mestu. Ustanovil je isto J. D. Rockefeller, najbogatejši mož na svetu. Šola je vredna nad sto milijonov dolarjev. Ista ima nad 10,000 dijakov, ki prihajajo od vseh strani svetovnih, da se uče od najboljših profesorjev v deželi. Rush Medical College je del vseučilišča in to medicinski oddelk od University of Chicago. Tu je mladi mož pridobil nesmrtno zmago. Učil se je na vse pretege dan in do polnoči, njegova luč je dostikrat gorela do dvanajste in ene ure v jutro.

Nečega dne je prejel pismo od svojega prijatelja v Minnesoti, da mu ne more pomagati gmotno. A to ga ni pobilo. Sklenil je, naprositi pomoči od svojih rojakov, in šel osebno v Calumet, Cleveland in Joliet, a dobiti ni mogel potrebne svote denarja za nadaljevanje svojih študij. Imel je tedaj samo še eno leto študirati. Kot zadnje pribežališče naprosil je društvo sv. Štefana št. 1 K. S. K. Jednote v Chicagi, katerega član je, da mu posodi potrebno svoto. Dali so mu denar in sedaj je začelo življenje gledati polno obljube. Prišel je zopet študirati s prenovljeno močjo, za kar je bil baš poplačan. Bil je najboljši dijak medicincev, za kar ga je čičaško vseučilišče počastilo z dragoceno zlato svetinjo.

Kmalu nato je bil instruktor ali poučevalec anatomije v "Chicago Dental College" v Chicagi. Dva meseca, predno je dobil svojo diploma, je bil imenovan vsled briljantne učenosti domačim zdravnikom v National Temperence bolnišnici v Chicagi — prvi mož, ki je sploh kdaj imel tako službo v Chicagi.

Dne 19. dec. 1903 je bil graduiran ali povišan na akademijsko stopinjo; profesor Hyde od čičaške univerze ga je povabil na božično pojedino, kjer so ga zelo občudovali.

Začenši z januarjem hoče nadaljevati svoje študije v Rush Medical College u, a proučavati posebno revmatizem ter ženske in otročje bolezni.

Društvo sv. Štefana št. 1 K. S. K. Jednote ga je izvolilo svojim zdravniškim preiskovalcem.

Kar je posebno plemenito v njem, je, da ima zelo rad svoje rojake. Delavstvo ljubi, in da si je živel toliko časa med tujci, vendar vedno občuduje slovenskega delavca. Ne-koč je rekel svojemu prijatelju: "Bog ve, koliko sem pretrpel! Vendar upam in delam ne samo zase — nego za svojo domovino, svojo slovensko deželo, na katero sem ponosen".

Tako je življenje moža, ki je bil dvalet v soli in kot deček zapuščen, da bije svoje boje sam. Udan učenosti, zvest prijatelj, velicega mišljenja, plemenitega srca in finega obnašanja.

Njegova energija, njegova uadnost posamnemu predmetu, njegovo neumorno delo, njegov plemenit značaj, njegova ljubezen za svoje rojake bo vedno navdihovala.

Bog ga čuvaj, pa živi naj mnogo let in dela čast svoji domovini!

Misli na sv. večer.

Spisal M. P.

(Konec.)

Ta sv. večer, ko sem bil s svojo teto za domačega varuha, bil je pred kakimi tridesetimi leti. In ko je, danes v mrtvem spanju počivajoča, teta mi pripovedovala to hribovsko pravljico pri takratnem lepem, suhem božiču, ki je bil brez snega, iz strehe se nekaj vsulo je. Ravno, kot se mi je dozdevalo, je to bilo okoli polnoči. Jaz stisnil sem se v neki bojzani v kot peči in teta šla je gledat krog hiše, kaj je. In bilo ni nikake reči videti, kot potem ne slišati. Le čez nekoliko časa potem

čuti je bilo po suhi cesti ropot ljudi, ki so prihajali domov od polnočnice. In jaz sem tega komaj čakal, kajti na peči je bila je gorka špehova pogača, katere načetek bil je napovedan, ko drugi pridejo od polnočnice. Teta kot jest sva pripovedovala o dozdevanem se strahu, in kaj sva slišala.

In prišlo je jutro. In moja teta dobila je iz Ljubljane brzojav, glase se: "Vaša hči Anica je bila o polnoči zadušena s plinom."

Dasi ne verjamem v strahove in božične vraže, mislim na sv. večer na dogodek pred 30. leti. Hči moje stare tete bila je imenovani sv. večer kot služkinja v Ljubljani. In ker ji je čas dopustil na sv. večer in nje ljubi prišel voščit vesele praznike, sta v mirnem pomenku bila v sobi, a pozabila sta plinovo svetilko dokraja zapreti in — zastrupil je plin oba. Zjutraj našli so ljubega mrtvega, a njo so še z zdravniško pomočjo pripravili k zavesti tako, da bila je previdna. Ko ji je bolniški postrežnik naznanil, da nje ljubi je že pri sv. Kristofu, je s to novico presunjena tudi ona smrtno zaspala. Ne-katere, vraže verujoče Ljubljančanke so razno sklepale o tej smrti zaljubljene dvojice na sv. večer. In nekatere, ki so bile zraven babjeverstva tudi misleče, da jim mora ta dogodek srečo prinesiti, stavile so v loterijo številke božičnega dne 25. in dne sv. Ane, ki pride na 26. julija, kot tudi ure, ko se je to dogodilo. Nevem, ali so zadele terno ali ambo. Le toliko vem, da med nekaterimi ljudmi je še dandanes polno vraž posebno o polnočnicah, ko neki celo vrag v ris prinese denarja, se živina pogovarja in menda praprot cvete, da kdor dobi njegovo seme, je brz srečen i. t. d.

Podtrijto marsikatero domačesrečo povzročajo ženske nerednosti. Se-verov regulator za ženske je naravni urejevalec in najboljša tonika za telesni ustroj. Cena \$1.00. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.

MARQUETTE THIRD VEIN COAL CO.

114 Michigan St. južno od St. Nic. hotel.
Obek telefonov št. 424.

Najboljši mehki premog (Lump Coal), le po

\$3.50

samo za nekaj časa.

R. C. Bertnik. L. B. Bertnik.
BERTNIK BROS.
IZDELOVALCI FINIH SMODK.
Naša posebnost: JUDGE, NEW CENTURY, 5 centov.
408 Cass St., nadstr. JOLIET

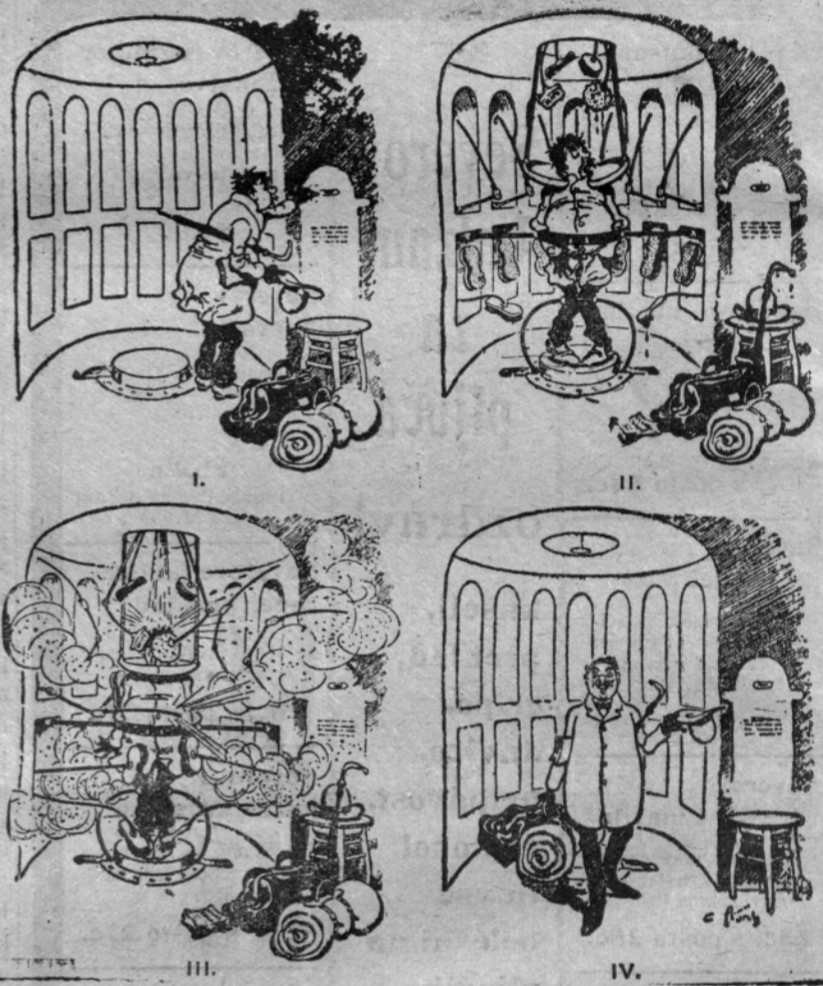
"Želir, da ti ptiček pove srečo, deklica?"
"Moje lice je moja sreča, gospod. Ne potrebujem ptiča, da mi to pove."

"Oddaja na kmetih."

"Saj veste, njenega soproga je slučajno usmrtil voz."
"Koliko pa je dala vozniku?"

Nov patentni stroj za prenavljanje.

menitega značaja, globokoverna, olikana in umna, ter je učila svojega sina čitati in pisati v četrtem letu njegove starosti. Rano je zapazila njegovo ljubezen za knjige, in čuvala ga je po možnosti slabe tovaršije. Ker je mati upala, da postane njen sinček gospod in duhovnik, učila ga je bogaboječnosti in zaupanja v samega sebe.

V petem letu bil je Martinček poslan v šolo v rojstni vasi Semič, kjer je kazal izvenredno sposobnost in slavo-hleplje. Bil je učitelj ljubljene. Družina je jako malo; samo enega brata ima, in to dvojčka. Njegova mati ga je dostikrat čula ponavljajočega pesence svojemu bratcu in napravljajočega opazke o cveticah — in vedno je delal načrte za potovanje v Ameriko, kar se je pa zdelo, da se javalne uresniči. Njegove najboljše tovarišice so bile knjige.

V starosti dvanajstih let je dovršil vse šole, ki jih je imel Semič. Tedaj mu je bilo sroč jasno kot solnce in nadejapolno, in zaželel je videti svet. Njegova mati je bila jako uboga in mu ni mogla dati naj-munjšega premoženja. Zato je sklenil, da postane samokovan mož ali, kot Anglež pravi, "a self-made man". Od sedaj je bilo njegovo življenje neprestan in nespremenjen trud in napor. S solznim "z Bogom" od svoje matere napotil se je iskat sreče v Ameriko, kjer mu je živel stric. Njegovo ime je John Kraker v Torah, Minn., čigar sin Rev. John Kraker je duhovnik v Iron Mountain, Mich. Določil je, da bo domoval pri svojem stricu John Krakerju v Torah, Minn.

A mladi deček ni znal ne angleščine ni nemščine, nego samo slovensčino, in razum tega tega je šel na pot čisto sam brez kake družbe, ki bi skrbel za njega, iz Evrope v Ameriko. Radi varnosti in za vse slučaje je imel paslov napisan in pritrjen na svojo sulkno v guntnico. To je

za njegove briljantne uspehe z zlato kolajno ali medaljo. Sedaj je bil pripravljen, da si izbere stan v starosti osemnajstih let. Ali naj postane duhovnik, kot je njegova mati upala, ali kaj drugega? To je bilo vprašanje. Vedno je želel postati zdravnikom, a njegov denarni položaj je bil proti temu; no, končno je sklenil postati doktorjem, v veliko razočaranje njegovi materi. Spominjajoč se, da je krepka volja in žeja do znanosti dvignila generala Garfielda od poganjača vodovodnih konj na predsedniški stol Zdrž. držav, je sedaj zasukal svoje življenje do enega cilja — postati doktorjem.

A ker stane proučavanje zdravništva premoženje, se je odločil, najprej zaslužiti nekaj denarja. Učil je v javnih solah po Minnesoti z velikim uspehom tri leta. Tekom šolskih počitnic je bil agent s šolskimi potrebščinami, in tudi agent za zavarovanje proti ognju. Potem je poha-jal normalno šolo v St. Cloudu, Minn., da zboljša svoj način učenja. A zanj to ni bilo dovolj, posečal je tudi trgovinsko šolo, takozvani Business College v Little Falls, Minn., učeč se knjigovodstva, brzopisja in črkopisja, ter bil prvi mož v Minnesoti, ki je bil kdaj graduiran iz Gregg's Shorthand System-a.

Sedaj je dobil dobro službo kot stenograf, črkopisec in knjigovodja pri neki zakonoslovni tvrdki, znani kot Stewart & Brower, v St. Cloud, Minn. Tu je tudi za svojo izobrazbo proučaval zakone. Ostaviš tu nekoliko časa, pripravil si je denarja dovolj, da ga privede skoro skozi medicinske študije. Neki prijatelj mu je obljubil, da mu pomore po preostali poti.

Imajoč sedaj izbornu podstavno knjižno izobrazbo, prišel je študirati medicino v starosti jednoindvajsetih let. Vstopil je v "University of Minnesota" v Minneapolisu, Minn., l. 1900. Tu se je odlikoval pred

Ženin: "Kaj ne, ko se naučiš kuhati, se takoj vzameva."
Nevesta: "Oh, čemu čakati tako dolgo!"

On: "Dobil sem torej stavo, in dolžni ste mi poljub."
Ona: "Seveda. Pojdite onstran mize in vržem Vam ga."